

Тема: Розв'язування типових вправ з теми «Сума кутів трикутника»

Мета:

- *Навчальна:* закріпити знання, отримані на попередніх уроках;
- *Розвиваюча:* розвивати вміння аналізувати отримані знання, правильно користуватися креслярським приладдям;
- *Виховна:* виховувати інтерес до вивчення точних наук;

Компетенції:

- математичні
- комунікативні

Тип уроку: закріплення знань;

Обладнання: конспект, презентація, мультимедійне обладнання;

Хід уроку

I. Організаційний етап

- Привітання
- Перевірка присутніх на уроці
- Перевірка виконання д/з
- Налаштування на роботу

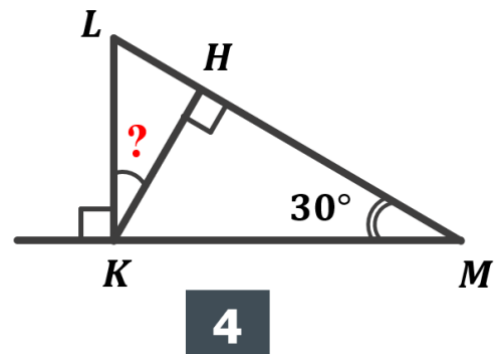
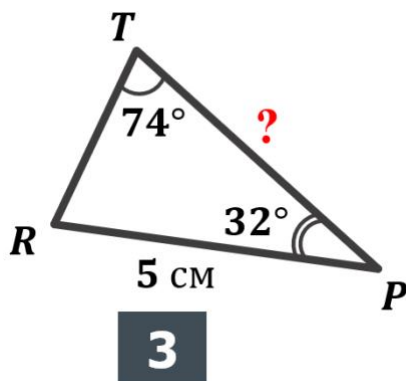
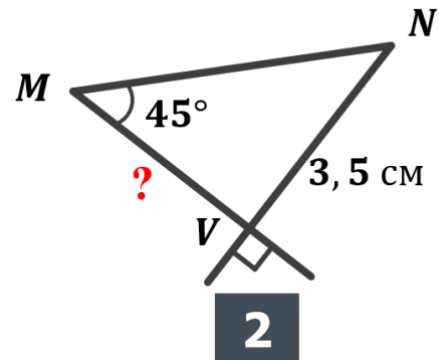
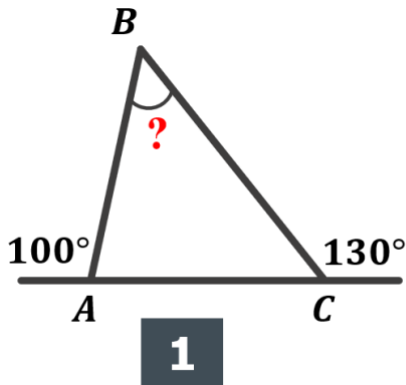
II. Актуалізація опорних знань

- Чому дорівнює сума кутів трикутника?
- Чи може трикутник мати два тупих кути? Чому?
- Чому дорівнює сума гострих кутів прямокутного трикутника?
- Якою є градусна міра кожного кута рівностороннього трикутника? Чому?
- У трикутнику один з двох кутів дорівнює сумі двох інших кутів. Який це трикутник?
- Скільки гострих кутів може мати будь-який трикутник?

III. Розв'язування задач

№1

Знайдіть кут або сторону, що позначені знаком запитання:

Розв'язання:

- $\angle A = 180^\circ - 100^\circ = 80^\circ$ (суміжні кути)
 $\angle C = 180^\circ - 130^\circ = 50^\circ$ (суміжні кути)
 $\angle B = 180^\circ - \angle A - \angle C = 180^\circ - 80^\circ - 50^\circ = 50^\circ$ (за теоремою про суму кутів трикутника)
- $\angle V = 90^\circ$ (за теоремою про вертикальні кути)
 $\angle V = 90^\circ \rightarrow \angle N = 90^\circ - 45^\circ = 45^\circ$ (сума гострих кутів прямокутного трикутника дорівнює 90°)
 $\angle M = \angle N \rightarrow \triangle MVN \rightarrow \triangle MVN$ рівнобедрений $\rightarrow VM = VN = 3,5$ см
- $\angle R = 180^\circ - \angle P - \angle T$ (за теоремою про суму кутів трикутника)
 $\angle R = 180^\circ - 32^\circ - 74^\circ = 74^\circ$
 $\angle R = \angle T = 74^\circ \rightarrow \triangle TPR$ рівнобедрений $\rightarrow PT = PR = 5$ см

4) Розглянемо $\triangle LKM$:

$$\angle K = 90^\circ \text{ (суміжні кути)}$$

$$\angle L = 180^\circ - \angle M - \angle K \text{ (за теоремою про суму кутів трикутника)}$$

$$\angle L = 180^\circ - 30^\circ - 90^\circ = 60^\circ$$

Розглянемо $\triangle LHK$:

$$\angle KHL = 90^\circ \text{ (суміжні кути)}$$

$$\angle KLN = 60^\circ$$

$$\angle LKN = 90^\circ - 60^\circ = 30^\circ \text{ (сума гострих кутів прямокутного трикутника дорівнює } 90^\circ)$$

Відповідь: 1) 50° ; 2) 3,5 см; 3) 5 см; 4) 30°

№2

Кути трикутника відносяться як 1: 4: 5. Знайдіть найбільший кут трикутника.

Розв'язання:

Нехай $\angle 1 = x$, тоді $\angle 2 = 4x$, $\angle 3 = 5x$

Так як сума кутів трикутника дорівнює 180° , можемо скласти рівняння:

$$x + 4x + 5x = 180^\circ$$

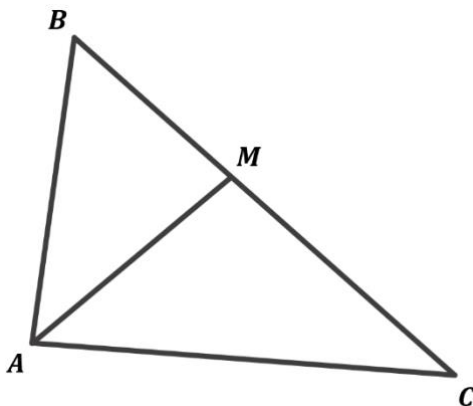
$$10x = 180^\circ$$

$$x = \frac{180^\circ}{10} = 18^\circ$$

$$\angle 3 = 5x = 5 \cdot 18^\circ = 90^\circ$$

Відповідь: 90°

№3

У трикутнику ABC проведено бісектрису AM . Знайдіть $\angle MAC$, якщо $\angle B = 55^\circ$, $\angle C = 40^\circ$

Дано:

ABC – трикутник;

AM – бісектриса;

$\angle B = 55^\circ$;

$\angle C = 40^\circ$;

Знайти:

$\angle MAC$

Розв'язання:

$$\angle BAC = 180^\circ - (\angle B + \angle C) = 180^\circ - 95^\circ = 85^\circ$$

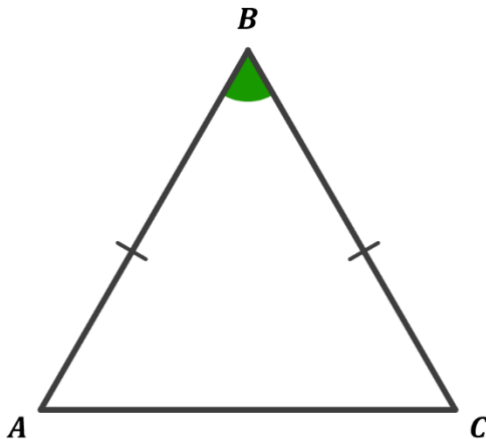
$$AM - \text{бісектриса} \rightarrow \angle MAC = \frac{\angle BAC}{2} = \frac{85^\circ}{2} = 42,5^\circ$$

Відповідь: $42,5^\circ$

№4

Якщо один з кутів рівнобедреного трикутника дорівнює 60° , то трикутник – рівносторонній. Доведіть це твердження розглянувши два випадки.

Розглянемо 1-й випадок, кут при вершині дорівнює 60°

Дано:

$\triangle ABC$ – рівнобедрений;

$\angle B = 60^\circ$;

AC – основа;

Довести:

$\triangle ABC$ – рівносторонній;

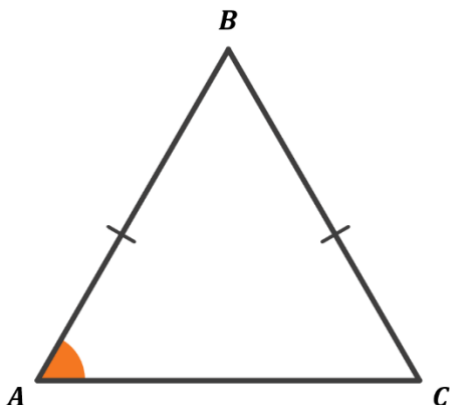
Доведення:

$$\angle B = 60^\circ \rightarrow \angle A + \angle C = 180^\circ - 60^\circ = 120^\circ \quad (\text{за теоремою про суму кутів трикутника})$$

$$\left. \begin{array}{l} \triangle ABC - \text{рівнобедрений} \\ AC - \text{основа} \end{array} \right\} \rightarrow \angle A = \angle C \quad (\text{як кути при основі рівнобедреного трикутника})$$

$$\angle A = \angle C = \frac{\angle A + \angle C}{2} = \frac{120^\circ}{2} = 60^\circ$$

Розглянемо 2-й випадок, кут при основі дорівнює 60°

Дано:

$\triangle ABC$ – рівнобедрений;

$\angle A = 60^\circ$;

AC – основа;

Довести:

$\triangle ABC$ – рівносторонній;

Доведення:

$\triangle ABC$ – рівнобедрений
 AC – основа
 $\angle A = 60^\circ$ | $\rightarrow \angle A = \angle C = 60^\circ$ (як кути при основі
рівнобедреного трикутника)

$\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$ (за теоремою про
суму кутів трикутника)

$$\angle B = 180^\circ - \angle A - \angle C = 180^\circ - 120^\circ = 60^\circ$$

Так як в 1-му і 2-му випадку всі кути $\triangle ABC$ по 60° , то $\triangle ABC$ – рівносторонній.

Доведено

№5

У рівнобедреному трикутнику одна зі сторін дорівнює 12 см і один з кутів дорівнює 60° . Знайдіть периметр трикутника.

Розв'язання:

У попередній задачі ми довели, що коли один з кутів рівнобедреного трикутника дорівнює 60° , то трикутник – рівносторонній. Отже:

$$P_{\triangle} = 12 \cdot 3 = 36 \text{ см}$$

Відповідь: 36 см

Один з кутів трикутника дорівнює 73° , а другий на 17° більший за третій. Знайдіть невідомі кути трикутника.

Розв'язання:

Нехай:

x – третій кут трикутника;

$x + 17^\circ$ - другий кут трикутника;

73° – перший кут трикутника;

Тоді:

За теоремою про суму кутів трикутника:

$$x + x + 17^\circ + 73^\circ = 180^\circ$$

$$2x = 90^\circ$$

$$x = \frac{90^\circ}{2} = 45^\circ$$

Отже:

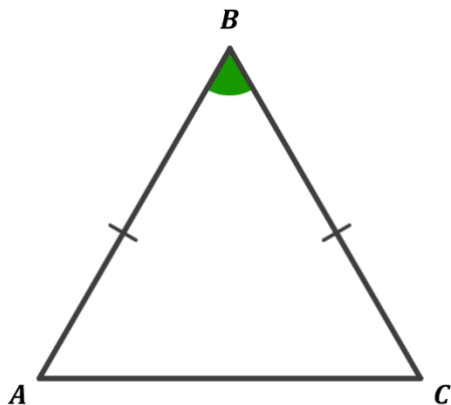
Другий кут дорівнює $x + 17^\circ = 45^\circ + 17^\circ = 62^\circ$

Третій кут дорівнює $x = 45^\circ$

Відповідь: $73^\circ; 62^\circ; 45^\circ$

Знайдіть кути рівнобедреного трикутника, якщо один з них удвічі більший за інший. Скільки випадків слід розглянути?

Розглянемо 1-й випадок, кут при вершині удвічі більший за кут при основі:

Дано:

$\triangle ABC$ – рівнобедрений;

AC – основа;

$\angle B$ удвічі більший за кут при основі;

Знайти:

$\angle A$ – ?

$\angle B$ – ?

$\angle C$ – ?

Розв'язання:

$\angle A = \angle C$ (як кути при основі рівнобедреного трикутника)

Нехай:

$$\angle B = 2x$$

Тоді:

$$\angle A = \angle C = x$$

За теоремою про суму кутів трикутника:

$$\angle A + \angle B = \angle C = 180^\circ$$

$$x + 2x + x = 180^\circ$$

$$4x = 180^\circ$$

$$x = \frac{180^\circ}{4} = 45^\circ$$

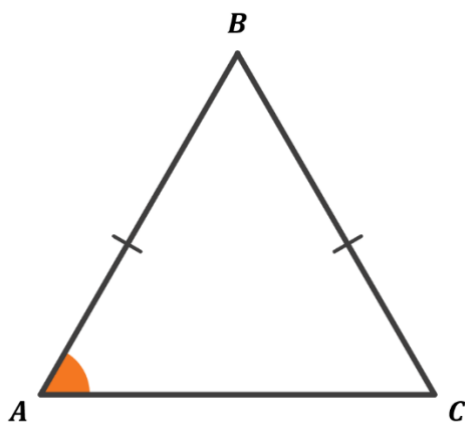
Отже:

$$\angle B = 2x = 90^\circ$$

$$\angle A = \angle C = x = 45^\circ$$

Відповідь для 1-го випадку: $45^\circ; 45^\circ; 90^\circ$

Розглянемо 2-й випадок, кут при основі удвічі більший за кут при вершині:

Дано:

$\triangle ABC$ – рівнобедрений;

AC – основа;

$\angle A$ удвічі більший за кут при вершині;

Знайти:

$\angle A$ – ?

$\angle B$ – ?

$\angle C$ – ?

Розв'язання:

$\angle A = \angle C$ (як кути при основі рівнобедреного трикутника)

Нехай:

$$\angle A = \angle C = 2x$$

Тоді:

$$\angle B = x$$

За теоремою про суму кутів трикутника:

$$\angle A + \angle B = \angle C = 180^\circ$$

$$2x + x + 2x = 180^\circ$$

$$5x = 180^\circ$$

$$x = \frac{180^\circ}{5} = 36^\circ$$

Отже:

$$\angle B = x = 36^\circ$$

$$\angle A = \angle C = 2x = 2 \cdot 36^\circ = 72^\circ$$

Відповідь для 2-го випадку: $36^\circ; 72^\circ; 72^\circ$

IV. Підсумок уроку

- Дати відповідь на запитання учнів
- Індивідуальна робота з учнями, що не зрозуміли матеріал

V. Домашнє завдання

Повторити §17

Виконати №421, 428, 434, 452